

Zondag 14 september 2025: De Verloren Zoon

Het evangelie van vandaag, of liever het fragment dat ik gekozen heb uit het hele evangeliestuk zou veel langer dienen te zijn. Vooraf aan dit deel staat het verhaal van het verloren zilverstuk en van één van de 100 schapen.

We hebben het vaak gehoord maar hebben we het ook steeds begrepen waar het omgaat?

Is het een triest verhaal met een happy end? Alhoewel happy ook dat ligt er maar aan vanuit welk perspectief je erna kijkt.

De verloren zoon:

Een verhaal van een jongen die thuis is weggelopen en waar men niet van wist waar hij was. Het begint met 'een vader had twee zonen ...'

Een moeder doet er blijkbaar in dit verhaal blijkbaar niet toe. Maar hebben we eigenlijk wel goed geluisterd?

'een vader had twee zonen ...' en je kunt je de vraag stellen: had hij wel twee zonen? Als je het goed

beluisterd eigenlijk niet. De jongste was op zoek naar wat anders, iets dat hij thuis blijkbaar niet vond. Hij zocht elders wat hij thuis niet vond: geborgenheid, liefde, liefde die hij thuis blijkbaar niet vond. Misschien dacht hij wel dat het gras ergens anders groener is.

De tweede, de oudste die thuis bleef, had de mentaliteit van een 'knecht'. Hij voelde zich in de verste verte geen zoon. Nergens in het verhaal staat ook maar ergens dat de oudste zoon zijn vader ook 'vader' noemt. Hij denkt meer in 'knecht-heer' dan van zoon-vader. Geen van beiden vinden de liefde, die de vader ongetwijfeld had of heeft voor hen. Als het om gesprekken tussen hen gaat is het onderwerp dingen waar ze recht op hebben en dergelijke.

De twee zonen in deze parabel zijn niet zomaar figuranten. Ze slaan terug op? Ja, op wie? Het antwoordt daarop is: op ons!

Die verloren zoon, wie komt hem niet tegen hier in Venlo of elders. In die jongen of meisje die aan drugs verslaafd is of die vreemde, arbeidsmigranten, asielzoeker, ontheemde, die rondzwerft in de stad of dorp. Rechteloos, hopeloos verdwaald soms verward. Of dat meisje dat thuis geen liefde heeft ervaren en de liefde zoekt op verkeerde plekken en nu met een kind rondloopt en geen thuis heeft om tot rust te komen met haar kind.

En misschien herkennen we iets van onszelf op een of andere manier in die verloren zoon.

Of in die oudere broer die kwaad is, zich achtergesteld voelt, niet erkend door zijn vader voor alles wat hij voor hem gedaan heeft. Het woord 'broer' krijgt hij niet over zijn lippen want in de officiële vertaling spreekt hij niet over zijn broer tegen zijn vader maar over 'die zoon van jou'.

De aandacht in deze parabel gaat meestal en vooral uit naar die jongste zoon. Aan de oudste zoon worden vaak maar weinig woorden vuil gemaakt.

Misschien herkennen we ons eerder in die oudste zoon dan in die jongste zoon. We vinden het wellicht herkenbaar dat hij zich kwaad maakt, onrechtvaardig behandeld voelt en vindt en misschien zijn ook wij wel niet zo vergevingsgezind tegenover die broer die weggaat en nu met alle eer wordt binnen gehaald.

Dit evangeliestuk nodigt ons dus vooral uit eens kritisch naar onszelf te kijken en dat is misschien moeilijk voor ons maar wel steeds belangrijk om te doen. Kritisch naar jezelf kijken kan zorgen voor groei, voor zelfacceptatie.

Ieder van ons heeft naast onze mooie en goede kanten ook zijn schaduwkant. Dat hoeft geen belemmering te zijn. Integendeel juist, als je ervan bewust bent, dan kan dat je helpen te groeien in je mens en medemens zijn of om je te ontwikkelen als mens en medemens. We moeten ons onze schaduwkant ook niet afleren, hij hoort gewoon bij ons en we dienen proberen te accepteren dat we niet volmaakt zijn.

Als we ons dus identificeren met die oudste zoon, dan wil dat niet zeggen dat we 'slechte' mensen zijn. Het is een oproep bij jezelf na te gaan hoe het komt dat we deze gevoelens hebben en hoe we er eventueel iets aan kunnen doen. Het wil helemaal niet zeggen dat dat onze natuur is en zo altijd handelen en reageren.

Als voorbeeld een verhaal dat bisschop Muskens eens vertelde bij dit evangelieverhaal:

Op een Zeeuws eiland werd voor het eigen huis een kind doodgereden door een dronken dorpsgenoot. In het gezin werd gevloekt en getierd, gehuild en gezwezen. Daags erna zei de vader van het gedode kind: 'ik ga naar die chauffeur toe en die man heeft geen leven meer'. Bij de uitvaart was het hele dorp er ook die chauffeur.

Toen hij zijn straf had uitgezeten, kon hij weer in het dorp komen wonen omdat niemand hem liet vallen.. Bisschop Muskens vervolgde met: veel mensen die dit verhaal horen, kunnen het niet geloven dat zoiets bestaat en toch ... het is echt gebeurd. Die vader was dus, ook al zou je dat op het eerste ogenblik denken uit zijn opmerking, niet die oudste zoon in het verhaal van de verloren zoon.

Het mag misschien ook voor ons die vandaag luisteren naar dit verhaal dat dit stukje NIET gaat over die vader, over die oudste zoon of over die verloren zoon.

Eigenlijk gaat het verhaal over mij, over ons en de vraag: op wie gelijk ik het meest!